

Nářečí v Hluku

Zlata Potyková

Nářečí, kterým se mluví v Hluku, náleží k jižní (slovácké) podskupině východomoravských (moravskoslovenských) nářečí, jak je vymezuje Jaromír Bělič.¹

Tato nářeční podskupina je charakterizována řadou společných znaků – především hláskoslovných, tvaroslovných a do značné míry i lexikálních.

Hláskové změny a výslovnost

Pro zvukovou realizaci východomoravských nářečí je typická vysoká, zavřená artikulace samohlásek **e**, **i** / **é**, **í** a také redukovanosť ostatních samohlásek ve srovnání se spisovnou výslovností.

Od nářečí okolních obcí se hlucké odlišuje především jedním výrazným rysem, takzvaným obalovaným, bilabiálním **l**, které známe v rámci jižní podskupiny východomoravských nářečí plošně v okolí obce Velká nad Veličkou (Horňácko) a na Hodonínsku a Břeclavsku (Podluží). V rámci zbylého území, na kterém jsou užívána nářečí jižní východomoravské podskupiny, se tento jev vyskytuje jen izolovaně, například ve Starém Městě a v Kunovicích na Uherskohradištsku, v Bánově a v Popovicích na Uherskobrodsku a právě také v Hluku. Signifikantnost tohoto jevu a určitou výlučnost hluckého nářečí v kontextu mluvy okolních obcí dokládá v dané lokalitě obecně známá prűpovídka: „V Huku puku buben.“ (V Hluku pukl buben.)

Bilabiální **l** (graficky označuji jako **ɥ**) se ve výslovnosti rovná hlásce **u** (*byɥa* – byla, *vɥak* – vlak, *zvŏňiɥo poɥedňe* – zvonilo poledně, *poviɥáɥ* – povídal) a prakticky s ní splývá v pozici těsného sousedství (*chaúpka* – chalúpka, *stúkat máɥo* – stlúkat máslo, *Huk* – Hluk, *puch* – pluh). Vyskytuje se v pozicích před **a**, **o**, částečně před **e**, **y** a v pozici na konci slova. Nevyskytuje se před **i** a **y** v minulých příčestích u sloves a před **i** v jakékoli pozici.

1) BĚLIČ, Jaromír: *Nástin české dialektologie*. Praha 1972, 463 s.

Hlucké nářečí je stran akustické realizace také výrazně charakterizováno oproti nářečnímu kontextu okolních obcí mnohem méně častými asimilacemi znělosti v produ řeči. Například: *dyš sme došli* namísto v okolí běžného *dyž zme došli*; *toš jako - tož jako*; *máš tolik_a tolik rokú - máš tolig_a tolig rokú*; *nemñeli nás chuapců takových muadých rádĭ - nemñeli nás chuapců takovýh muadých rádĭ atd.*

Samohlásky

1. Samohláska **'a/a** se zachovala ve značné míře nepřehlasovaná v **ě/e**: *najvječí, bečat, ležat, jatelina, dělaj, koža, kuřa, farářa, hýbaj sa, podaj, dveřa*. Přehlasuje se v některých kmenových slabikách jako *hejno, jezero, lechký, pješť*. U podstatných jmen vzoru kuře zůstává **a** nepřehlasováno: *kuřa, kuřata, kuřatĭ* i v jejich odvozeninách *kuřací, kňížací, prasačí, zvířací*.

2. Proti spisovnému jazyku je **á** přehlasováno a zúženo v **í/ý** u infinitivu některých sloves typu *hřát: hřít, hříl, zehřítý, smít sa* (smát se), *ozýbe ñe, pookříl* (pookřál).

3. Samohláska **'u** zůstala také v hojně míře nepřehlasovaná v **'i**: *břuch, důra, kožuch, cuzí, ludé, lúbit, poklúzat, čchat, klúč*.

4. Zachovalo se také staré **ú** proti spisovnému českému **-ou**: například *kocúr, lúka, múdrý, kút, púzdro, kúpĭt, hlúpý, stúpat, minút, z babjenkú*.

5. Staré **é** se nezúžilo v **í/ý**: *zelé, podmáslé, ploténka, sléпка, otéпка, cukrové, hñěct, chlévek, plénka, puténka, pléšek, řěct*.

6. Původní **ó** se dluží v **ú** ve slovech jako *dúle, porústlá*.

U podstatných jmen končících na **-aní, -ení** se **a, e** dluží, je-li třetí slabika od konce krátká: *mluvěňĭ, choděňĭ, stavěňĭ, lozěňĭ, pozdravěňĭ, školěňĭ, řaděňĭ* (řazení) – oproti *řaděňĭ* – ale *válaňĭ, mláťeňĭ, hláseňĭ, máčaňĭ, oznámeňĭ, zastúpeňĭ*. Dlouží se kmenový vokál u řadových číslovek *šest-šěstý, sedn-sědmý, osn-ósmý*. Dlouží se kmenová hláska u mnohých nedokonavých sloves čtvrté a páté třídy: *strójit, žěňĭt, dójit, zvóňĭt, spójit, mlúvit, křmit, dúpat, rúbat*. Dlouží se kmenová souhláska u přičestí činného sloves první třídy (*něsl, vézl, vědl, pékl...*) a samohláska před **l** v témže přičestí u ostatních sloves, ale jen v jednotném čísle mužského rodu: *dělál, nosíl, vyzúl, hleděl* – ale *dělala, nosilo, vyzuli, hledeli*. Příslovce času a místa často končí na **-á, -ová**: *nigdá, onehdá, indová* (jindy), *ledvá, protivá*. Dlouží se kmeno-

vá samohláska u dalších různých výrazů: *vráta, plápor* (prapor), *céra, černý, žaludek, není, večer* – ale z *večera, k večeru*.

Některé samohlásky se střídají jinak než ve spisovném jazyce: **í** za **á**: *pravím–vyprávám, straším–otstráším, plaším – otplášám*, **o** za **á**: *prosím–otprášám, strójím–otstrájám, kročím–opkráčám*. Podstatná jména jako *děšč, púst, kúl, mrás, kráva*, nekrátí v deklinaci kmenové samohlásky – *do děšča, f pústě, do pása, do mrázu, s krávama*.

Krátí se kmenová samohláska:

- a) v některých obecných formulích: *vitaj, vítám vás* (ale: *pjekňe ťa vítám*),
- b) ve slovech, jejichž délka vznikla přízvukem: *jama, kameň, rana, skala, blato, sila, koža, noša, mucha, žaba* a u většiny zdobnělin je krátké kmenové **o**: *mostek, kozla* (kůzle),
- c) v některých pozicích se krátí **í/ý** uprostřed slov: *sňich, mydlo, šidlo, lipa, sila, žila*,
- d) v dativu plurálu končícím na **–om** (ztráta délky proti spisovnému **–ům**) – *synom, koňom, ďetom, telatom*,
- e) v přítomném čase sloves **plakat** a **mocť**: *plaču, možeš*,
- f) v infinitivech u otevřených kmenů: *lhat, psat, pit, ryt, mňet, kut, plut* (ale: *hrát sa, stát, bát sa* apod.).

Souhlásky

Na začátcích slov často chybějí protetické hlásky: *ešče, enom, iný, istý, esli*. Ve slovech končících na **–en** (kromě názvů měsíců) hláska **n** měkne: *jeleň, kameň, plameň, týdeň, kořeň*.

Hlásky **d, t** se mění v **ť** ve slovech: *hneť, snát, dyť, dost, niť, kost, hošť* a v koncovce **–ost** u feminin: *mladosť, zlosť, radosť, milosť*. Slabikotvorné **n** je řídké, vyskytuje se místo spisovného **m** ve slovech: *sedn, osn, osndesát*. Hlásky **ň** a **f** se objevují ve slovech onomatopických a **f** bývá navíc cizího původu: *gňábit, zgúňat, lúšňat, mňančat, fňágat, fíkat, frflat, fíkat*.

Výslovnostní změny hlásek, hlásky v proudu řeči

1. Asimilace znělosti – neznělá souhláska se mění ve znělou před jedinečnými (j, l, m, n, r) a před samohláskou (na hranici dvou slov): *g_oknu, g_oltáru, g_nasím, z_lopatú, z_rýlem* (s rýčem), *z_mojú,*

zebrat, zemlet, abyzme, nehme, zhořat, ú_ez_á (USA). U osobních zájmen se předložky **k** a **s** neasimilují: *ke mně, k nám, se mnú, s nama, s něm*.

2. Artikulační asimilace – tvrdé sykavky měknou před měkkými: *liskám-liščím, pískám-piščím, mlázcám-mlaždžím, práskám-praščím*.

Často splývají skupiny

a) stejných hlásek: *bez sebe-besebe, panna-pana, nad domem-nadomem, babičce-babice*,

b) **ts** v **c**: *pjet set-pjecet, chyť sa-chyca, pot stromem – poctromem*; **st** v **c**: *véct, kvéct, pléct, mňáct (mást)*; **tš** v **č**: *kratší-kračí, ratši-rači, mlatší-mlačí, potšit-počit, natšený-načený*.

Další odlišnosti – **v** v **f**: *cúfat, fúsa*, **v** v **b**: *břeskat, klebeta*, **v** v **j**: *séjat, šjfat, léjat*, **r** v **ř**: *modřat, vjetřák*, **ř** v **r**: *uderit, hore, čtyry*, **č** v **š**: *štvrt, štvrtek, štverák*, **k** v **ch** (v cizích slovech): *dochtor, trachtor, rector*, **k** v **g**: *gebula, gaval, fagan, tragač, glvat, zgrblý*, přidání **s** na počátek slova: *střešňa, střepec, skřidélka, skřeček*, vynechání **v** na začátku slova: *šak, stanu, šady* (všude), *spřičit sa*, vypuštění hlásek **d**, **t**, **k**, **vž**: *kadlec, kerý, zvihat, masný, ščasný, prázný, oca* (otca), *ocáť* (odsud), *dyš, tajak, dyť*, přesmykování hlásek: *škarlúпка, kombélač, zerzavý, cerél, maryjánka*. V některých pozicích se dlouzí slabikotvorné **r**, **l**: *vrch-vřšek, hrp-hřbek, krčit sa-skřčat sa, zhřnat, popřchá, smřká, vlk-vlček, napřnat* (naplňovat),

Některé další hláskové změny jsou lexikalizovány a omezeny na malý počet výrazů (*kotníček-koťček, pošta-počta, míchat-mišat, makat-macat* (ve významu „sahat“), *kdákat-vdákat, tchoř-schoř, kap-sa-kapca, škrtnout-škřknút, cement-ciment, bláto-blacko*).

Tvarosloví

Podstatná jména

V moravských dialektech nedošlo k přehlásce 'a v ě, a proto se stírá rozdíl mezi tvrdým a měkkým skloňováním: *pána-noža, krajíca, muža, hnoja, koňa, hradu-kúřu, žena-rúža, ženu-rúžu, ženú-rúžú* atd.

Tendenci k měkkému skloňování mají:

1. Podstatná jména mužského rodu na **-l**, **-s**, **-z**: *na nosi, v le-si, po hlasi, na řeřazi, na přivozi, dva voze, kuse, špitále*.
2. Podstatná jména ženského rodu na **-la**, **-sa**, **-za**: *do škole, ve školi, do stodole, ve stodoli, f kabeli, f truhli*.

3. Podstatná jména středního rodu na **-so, -zo**: lokál singuláru *po masi, na železi*.
4. Jména typu *host, lokeť, kovárna, mlatevňa*: *pro hosta, bez lo- kta, hostovi, loktem, f pekárni, f kovárni, na mlatevni*.

Genitiv singuláru vzorů **hrad, stroj** má koncovku **-a**: *bez noža, břeha, plota, dňa, kožucha, lístka, týdňa, kopca, lustra, vinohrada, palca, voza*. Koncovku **-u** mají abstrakta: *z hladu, křiku, rozumu, strachu*, jména látková: *do čaju, cukru, medu, pepřu, snihu, maku*, jména cizího původu: *bes fleku, placu, šenku, trucu*. Dativ plurálu ženského rodu má koncovku **-ám**: *kostám, pjestám, pecám, nocám, nemocám*. Lokál plurálu ženského rodu má koncovku **-ách**: *kostách, pjestách, nocách, pecách, nemocách*. Dativ a lokál plurálu u podstatného jména mužského a středního rodu má koncovky **-om, -och**: *o ftákoch, dám to chlapcom, na stoloch, na vozoch, ke kamnom, g mňestom, na mostoch, ve vrátoch*. V instrumentálu plurálu je běžná obecně česká unifikační koncovka všech rodů **-ama (-ma)**: *psama, zubama, ženama, kuřackama, chlapcama*. Podstatná jména ženského rodu typu **konev** přešla k typu *žena*, mají tedy podobu *konva, mrkva, panva, vjetva, broskva, dratva*. Podstatná jména podle vzoru **píseň** přibírají v nominativu singuláru **-a**: *hráza, hrča, labuťa, meza, oprata, papuča, vježa*. V nominativu singuláru odpadá u některých jmen koncové **-a**: *ulica-ulic, silňica-silňic, husa-hus*. V nominativu plurálu podstatných jmen životných mužského rodu je koncovka **-é**: *súsedé, zlodějé, kovářé, chlapé*.

Ke vzoru **město** přešla některá substantiva vzoru *moře*; v nominativu a akuzativu singuláru je koncovka **-e** nebo **-o**: *moře, pole, srco, vajco, líco, ovoco*; v genitivu singuláru a nominativu plurálu je koncovka **-a**: *do pola, srca, moža, ovoca, vajca*; v dativu singuláru (kromě jmen na **-so, -zo**) je koncovka **-u**: *g možu, k polu, g vajcu*.

Podstatná jména vzoru **stavení** a kolektiva typu **cukrové** kolísají mezi příslušností k substantivnímu skloňování s příslušnými hláskovými změnami: *stavění, podmáslé, petrželé, obilé, do stavění, podmáslá, petrželá, obilá, ve stavění, podmáslú, petrželú...* a mezi přechodem k adjektivům: *do cukrového, po cukrovém...*

U životných podstatných jmen mužského rodu dochází ke shodě akuzativu plurálu s genitivem plurálu: *napečem vdolků, máme dobrých súsedů, zveme hostů, potkáme lidí*.

Substantivum **rádio** má v lokálu singuláru tvar *v rádiji: hlásili to v rádiji*.

Přídavná jména

U přídavných jmen i u zájmen se v dativu singuláru mužského a středního rodu objevuje koncovka **-ém**: *g vysokém plotu, mojém mužovi, g malém mňestu, k silném chlapovi, našém psovi*. V genitivu, dativu a lokálu singuláru ženského rodu je běžná koncovka **-ěj**: *do nověj škole, f červeněj sukni, o pjekněj děfčici, po dobrěj večeri*. Mužská přídavná jména přivlastňovací mají tvary: *oců, mačín* (otcův, matčin), *bratrů, tatů, psů, sestřín, súsetčín*; ostatní přivlastňovací tvary jsou pouze složené: *strýcového kocúra, mačíném bratrovi, sestříněj kozi, ocového stařečka* (= dědečka). U adjektiv odvozených od trpného přičetší sloves se **dě, tě**, nemění v **ze, ce**; hlásky **s, z** se neměkčí: *naroděný* – narozený, *vyuđené* – vyuzené, *spotěný* – zpcený, *pomlátené* – pomláčené, *povjesený* – pověšený, *ohlášené* – ohlášené.

Zájmena

Zájmena kolísají v současném úzu mezi spisovnými a nářečními tvary, nářeční však ještě stále převažují. Zájmeno **já** má podoby: *beze mňe, daj ně, vid'íž ně, o mňe, se mnú*. Zájmeno **ty** má podoby jako spisovný jazyk, kromě tvarů: *vid'ím ta, s tebu*. Zájmena **on, ono** mají tvary v zásadě shodné se spisovným jazykem, stejně tak zájmeno **ona**, pouze s výjimkou dativu: *daj í/jí to* a instrumentálu: *s nů*. Zájmena **oni, ony, ona** má podoby: *oňi/ony, bez ňich, daj ím/jím to, pro ňich, vid'ím ich/jich, o ňich, s ňema/ňima*. **Přivlastňovací zájmena** *můj, tvůj, svůj* mají nestažené tvary: *moja, svojěj, tvojém, mojím...*, zájmena *naš, váš* mají tvary: *bez naších, g naším, pro našich, o vaších, z vašíma*.

Ukazovací zájmena se skloňují takto:

singulár

v mužském rodě – *ten, do teho, daj to tom, pro teho, o tem, s tým*;

v ženském rodě – *tá, do téj/tej, daj to téj/tej, pro tú, o téj/tej, s tú*;

ve středním rodě – *to, do teho, daj to tem, pro to, o tem, s tým*;

plurál

v mužském rodě – *tý, do tych, daj to tým, pro tych, o tych, s tyma*;

v ženském a středním rodě – *ty, do tych, daj to tým, pro ty, o tych, s tyma*.

Zájmeno **sám** se skloňuje podle adjektiva mladý: *o samém, ze samým, sebe samého, sebe samú, ot saměj* (od samé) atd. Zájmeno **kdo, co** a jejich složeniny mají tvary shodné se spisovným jazykem kromě tvaru dativu singuláru: *kom* (komu), *čem* (čemu) – *daj to nekom, bárskom, kdekem, ledačem*. Běžné jsou tvary: *zaňho, doňho, proňho, u_ňho, ale také zaň, doň, proň, přežeň* atd.

Číslovky

Jeden, jedna, jedno se skloňují jako ukazovací zájmena (*ten, teho, temu, téj, tú* atd.), ale mají navíc kvantitu: *jedného, jednéj...* Číslovky *dvá, dvje* mají tvary, *ze dvúch, ke dvúm, pro dvúch/dvje, o dvúch, z dvúma*. Stejně skloňování mají číslovky *obá, obje*. Číslovky *tře, tři; štyré, štyry* mají tvary: *bes třech, štyrech; ke třem, štyrem; za tři, štyry; o třech, štyrech; ze třema, štyrma*. Tvar *dvá, třé, štyré* mají však pouze číslovky rodu mužského životného, neživotné mají tvary *dva, tři, štyry*. Číslovky končící na *-set, -cet* mají tvary: *bez desíti, po třicíti, o dvacíti...* Číslovky *kolik, tolik, nekolik* mají tvary: *s kolikáti-ma, o tolikáti, z nekolikáti-ma, ke kolikáti*.

Slovesa

Sloveso **být** má v 1. osobě singuláru tvar *su* ve funkci spony a ve významu existence *já su tu, já su v Huku učitelem* a tvar *sem* (jsem) ve funkci osobního morfému (pomocného slovesa): *už sem tam býl*. Ve tvarech 2. osoby singuláru má osobní morfém podobu **-s (-z)**: *dálz mu to? aj sis to vyskúšál?* Ve 3. osobě plurálu mají slovesa vlivem neprovedených hláskových změn **-ú** v **-ou** a **-ú** v **-í** jednotnou koncovku **-ú**: *nesú, tahnú, melú, pijú, chcú, perú, dělajú, majú, smňejú sa* a u čtvrté třídy koncovku **-ijú**, která se reziduálně střídá se starší variantou **-ija**: *ležijú/ležija, sad'ijú/sad'ija, držijú/držija, nosijú/nosija, chod'ijú/chod'ija, lozijú/lozija*. U sloves první až třetí třídy odpadá v 1. osobě plurálu koncové **-e**: *usnem, pujdem, kopem, metem, idem*. Končí-li 2. osoba singuláru imperativu na **-i**, dochází k analogickému vyrovnávání tvarů v plurálu: *lehňi-lehňite, pohňi-pohňime, sedňi-sedňite, vezňi-vezňite*.

Infinitivy typu *brat, kryt, sad'it* mají krátký kmenový vokál: *bit, pit, žhrat, pchat, drat, ch'fet, mňet*. Slovesa často krátí a mění kmenový vokál: *jíst – jest, sníst – sňest, mlít – mlet, mít – mňet*. Infinitiv s kořeným **o** před **j, ň** má kmenový vokál dlouhý: *kójit, hóňit, zvóňit, strójit, napójit, zhójit, naklóňit, hnójit*.

V přítčestí minulém sloves druhé třídy se vyskytují tvary bez **-nu-**: *pohl, uhl, usl, nahl, zapl, stiskl*, s výjimkou sloves podle vzoru *mine*, u nichž naopak dochází ke dloužení vokálu: *minúl, kynúlo, posunúl...* Také se v přítčestí minulém ještě vyskytuje, ovšem už pouze v reziduálních, v singuláru mužského rodu u sloves podle vzorů **nese, peče, tisk-ne** koncovka **-él**: *nésél, védél, chytél* (od infinitivu *chytnút*) – toto je typické nejvíce pro Horňácko nebo Podluží, kde je tento jev i v současnosti naopak zcela běžný.

Příčestí trpné se vyskytuje (i ve výrazech výsledného stavu) ve tvaru složeného skloňování: *máme podělané, pokluděné, vymlátěné, zatklé* (zamčeno), *hotové, zalété, pošité* (ušito), *mňeli sme strach nahnatý*.

Přechodníky mají zpravidla jednotný tvar pro všechny osoby a rody. Přechodník přítomný má koncovku *-’a*: *id’a cestú, buď’a tebu, seď’a doma, lehňa na zem, nehňa brvú* (ve smyslu ani nemrknout), *dond’a dóm*, u některých sloves jsou též tvary *seď’ačky, lež’ačky*.

Slovesa často kolísají mezi dvěma slovesnými třídami: *on hraje* (3. třída) – *on hrá* (5. třída), *motá* (5. třída) – *moce* (3. třída), *létám/lécu, motám/mocu, chlastám/chlašcu, řechtám sa/řechcu sa*; imperativ: *nelétaj/neléci, neřechtaj sa/neřechci sa, nechlastaj/nechlašči*.

Příslovce

Příslovce mají kromě koncovky *-e* také koncovku *-o* a *-i*: *hlasito sa smíl, mocno si přihl, škaredo zhlédál, pilno mětla, bješ* (běž) *pomáli, fšady pršalo*. U komparativu odpadá koncové *-e* a často bývá nahrazeno koncovkou *-ěj*: *dél-delěj, blíš-bližěj, vjec-vjecěj, spješ-spješěj, měň-meňěj*. Komparativ i superlativ bývají nahrazovány tvary přídavných jmen: *hůře, nejhůře-horší, najhorší*. (*Tos neudělál najhorší!* = To jsi neudělal nejhůře! *Jeden spíval pjeknější jag druhý*. = Jeden zpíval pěkněji než druhý.). Někdy také odpadá morfém *-ej*: *Tvař sa trochu veselší!* = Tvař se trochu veseleji! *To byla najveselší históryja*. = To byl nejveselejší příběh.

Ukázky

Při transkripci nářečních ukávek se opírám o zásady, jak byly stanoveny v Pravidlech pro vědecký přepis dialektických textů² a upraveny v publikaci *České nářeční texty*.³ Bez ohledu na pravopis zapisuji důsledně ty hlásky, které byly skutečně vysloveny, tzn. například ztráta znělosti (*fšeci – všeci, potchot-podchod, uš-už* atd.). Volím písmena běžné abecedy a nezavádím žádné speciální znaky. Neoznačuji ani redukovanou ani oslabenou výslovnost hlásek, ani otevřenost nebo zavřenost, neoznačuji nosovky. Uvádím jen krátké a dlouhé hlásky, nezaznamenávám polodélky, rázovou výslovnost ani slovní přízvuk. Měkčnost souhlásek *ď, ť, ň* vyjadřuji obvyklým způsobem i tam, kde by se podle pravopisu psalo *di, ti, ni – dě, tě, ně – tedy: d’i, t’i, n’i – d’e, t’e, n’e* (*d’íťa, d’elat, mňet, kňiška*).

Spodním obloučkem naznačuji vázanou výslovnost v proudu řeči. Při zdvojení souhlásek na hranici slov u zdvojených hlásek pře-

2) Pravidla pro vědecký přepis dialektických zápisů českých a slovenských. Praha 1951.

3) LAMPRECHT, Arnošt a kolektiv: *České nářeční texty*. Praha 1976

pisují: *podubem* (pod dubem), *uste* (uš ste), při zachování výslovnosti přepisují: *pod_dubem, ot_tej doby*. Obalované l naznačují znakem *u*. Oproti oběma příručkám zachovávám psaní *i/y* podle spisovného pravopisu s upozorněním na to, že u východomoravských nářečí není v jejich výslovnosti rozdíl. Pravopisu se zde přidržuji pro lepší přehlednost a srozumitelnost textu.

Mluvila: **Marie Lekešová, narozena 1935**

Toš prvěj sa d'ětičky nerod'ily v nemocnici, prvěj sa d'ětičky rod'ily doma. Byyā porodnī_āsistentka, to byli taková babjenka starā, Červenková, oñi byli velice taková příjemná. My sme tři sestry_a fšecky sme odroděné_ot_těj babjenky. A já si spomínám toto, protože já su najstarší, až za desed rokū byyā jedna sestra, za štrnázd druhā, tagže to_uš sem byyā dospěūā, tagže vím jak to bývaūo, jak prostě sa odrod'īūo doma, ale d'ěti, jako sourozenci, doma nebyly, to_ūž zasěj babjenka nás odvėdli do svojěj chaúpy a tam nám jako řekli: ‚Budem sa modlit za maminku, protože budete mñet sestřičku lebo bratřička.‘ Tagže z babjenkū zme sa modlili růženec_a potom oñi došli, že_ūž máme. No toš, taťka byli velice neščasny, protože_ūš to byyā třetī d'ěfčisko, to víte, toš ten bečali, ten tři dñi sa_añi na ňu nepod'ivali,_enom bečali, že nemáme toho kluka. No_ale tož já si pamatuju toto, že jako tá mamička dva dñi ležali, to byyā taková postel u kamen a prvěj ešče to byyā zatahnuté takovou kútnicū, lesti víte, co to je. A ty duchny vystyāné ... no prostě tá kútnica byyā s takového lñeného, takový lñený závjes a to byyā vyšíváné červeným nebo modrým, ale aj ty duchny tag byly vyšíváné. No_a tož dyš my sme došly, jako my dvje sestry, já ze sestru jako dyš sme došly vítat tú třetī sestru, toš babjenka dycky povídali: ‚Mosíte přivítat jako sestřičku.‘ Toš to byyā takové, já vám to_ani nemožu řéct, takové citové velice, že sme ju vítaly, že sme ju mosely optúlnūt_a tak přijādo (přijāt do) rodiny_a tag že ju budeme mñet rád'i, opatrovat ... No_a toš potom tá mamka dva dñi nebo tak nejak ležali_a hned' na druhý deñ už byyā radost', už došyā kmotřenka, kmotřenka chod'īyā třikrát našťevovat. To sa chod'īyā hned' na druhý deñ a to bývaūo tag, že sa donēsūa slepičī polěfka, slepičī maso vařené byyā a donēsli božī miyosťe a gořalka nejakā taková tá peprmintová nebo zelenā nebo taková. A toš my_ūž d'ěfčice, _uš sme čekaly na ten objet, ale to bývaūo přesně tak, ešče dyž já sem nēsūa křtīt méj sestře d'ěti, toš tam sa na to také tag velice držaūo, že dyž zvōñīyā pouėdne, uš tá kmotřenka moseyā byt u vrat_a moseyā otvīrat vrāta a už ju vítali: ‚Vítām vás, kmotřenko...‘ Kmotřenka byyā velice váženā, dneskaj_añi sa neví, že sú kmocháčci, ale prvěj to bývaūo

velice ... A toš tak si na to spomínám velice, dyš ty sestry sa narodily, a potom já sem to přesně tak opakovaŷa, dyž má sestra měŷa d'ěti, tož já sem zasěj (byla) kmotřenka, já su nekolikrát kmotřenka, toš také sem to tak přesně dodržovaŷa dycky. A ona už rodiŷa zasěj f porodnici, tož hned jag dojeŷa, toš hned tá první návštěva byŷa tá slepičí poléfka. Tag jak to fšecko mněŷo byt. Miŷostě, uokše_a fšecko byŷo doma naděŷané. A také přesně sem otvíraŷa vráta, dyž byŷo pouedně_a tam byli ešče stará babjenka a toš tá to brali úplně po tej náboženskej stránce. To byŷo: ,Vítám vás, kmotřenko, a pámbŷ vás pozdrav'_a takové to vítání, iné jak neskaj, toho uš něni, že, takové to je. No_a potom tá druhá náščeva, to byŷo zasěj za týdeň, si pamatuju dyš tá kmotřenka došli a zasěj doněsli plný koš trubiček. To víte, d'ěcka, to byŷa_obrovská vzácnost, to nebývaŷo jak fciŷ všecko a toš já dycky sem stáŷa na_ulici_a d'eckám, kamarátkám, sem říkaŷa: ,Poŷte k nám, my máme sestřičku, _ale máme moc trubiček' tak fšeckým sa to moseŷo rozdávat. To byŷa taková veliká radost. A třetí náščeva jako byŷa aš ŷesně přet tú hostinú, tá kmotřenka doněsli_uš vdoŷečky, enom na tú hostinu nachystané a prostě takové, to sa nosívaŷo f takovéj parádňi čepičce ty d'ětičky, s takovýma mašličkama, včil_uš to neuvidíte. To byŷo z bilulinkého brogátu ušité a skuádané tady a vázané tady tak pot krkem, tak to doněsli tá kmotřenka a tú košulku. F tej čepičce a v zavinovačce, f tej krásnej peřiňe sa to d'ěťátko nēsŷo křítit. Ale jako matka nechodíŷa. Matka chodíŷa až za šest neděl na úvot a f té úvodnici. To víte, že? Tak to jako bývaŷo. No, toš to byŷa taková prostě, to každá nevjesta neš sa vdávaŷa, toš mñeŷa ty cíchy_a fšecko vyšívané tyma ornamentama, aj ty kútnice mñely, protože každý si myslel, že ty d'ěti bude mñet a tá úvodnica, to uš nevjesta, v Huku_uš nevjesta šŷa f tej úvodnici. Tagže tá úvodnica byŷa potom aš na ten úvot. Dva a půŷ metra je to dúhé tá puachta, prostřetkem je vyšívaná, ale to je vyšívaná jako barevnýma, né lacetkama ŷidz,_ale vlnama, haraskama. No krásné, nádherné, tagže to byŷo na ten úvot. Ale toš to skončiŷo aš po tych šestí nedělách a po tych šestí nedělách uš tá matka chodíŷa s tým d'ětetem fšady. Neskaj je to na druhý deň, že. Neskaj_uš sa na to ndrží. Ale tak si toto jako velice pamatuju a tak co sem nēsŷa pjed d'ěti křítit, tak sem to fšecko dycky dodržovaŷa.

Oblečená normálně f kroji_a nēsŷa sem také do toho kúta. Já na to hrozně držím, protože to sa mñe zdá, že to je nejvječí zákuat, že rodí sa, jako, že rodina sa rozmnožuje, že to je zákuat. Toš neskaj sa myslím_uš, já nevim, lešti to tak na to držíja. Prvej sa to moseŷo ty rodiny dodržovad_a tak jaksí. A na ty d'ěti,_aby vjedely, gdo je kmotřenka a gdo je kmocháček_a jak sa má chovat ke kmotřence a kmocháčkovi, dodneška

sa ňe nekeré holky ptajú: ‚A proč pořád vytahujete tych kmocháčků?‘ Aj na téj svajbje sem to tam říkaŷa. Já sem říkaŷa: Toš kmocháčci to mñeli takový ŷvazek před Bohem, že, dyby rodiče ŷmřeli, buť taťka nebo mamka, tagže kmocháčci byli poviňni jako to doopatrovad ŷa zaopatřit, tak to bývaŷaŷo, no. Tož neskej ŷuš to něni.

Jak se oblékaly děti do tří let?

No f sukýnkách, no. Kluci mñeli takové tmavé sukénky a děfčičky mñely takové svjetlejší, ale to sa nosilo ve fšední deň, takové prací sukňičky, lestí býł kluk nebo holka, to byŷo stejné, a boty byly, lestí býł kluk nebo holka, stejné střevičky, zašňúrovat nat koťček. To sem ešče aj já tak nosívaŷa. Tady sa tom říkaŷo sukňička. Správñe po hucky sukňica. No, enomže kluci mñeli tmavú, tú sukňicu. To nebyŷo rozeznat ŷa na huŷavje také ty kluci mñeli takové ěpice. To byly hroznė ěpičky takové. No tož nekeří s teho dyby jih viděli, tož oňi by sa zděsili. Ale zasěj ty křťící, jak sem vám to spomñeŷa, toš ty byly velice pjekné. Bilulinkė ŷa strašñe ty děfátka f tom byly pjekné takové. Ale také dyš ešče fčilkaj ke kroji máte růzovú sukňicu dudovú, né, nosijú ty děti do třech rokú ŷa kluci nosijú modrú tú dudovú. A taky majú právjje ty ěpičky, říkám. Enomže oňi jih majú takové ŷuž barevnė, vyšívánė patákama a kvjetem, ale to miminečko, to malulinkė, to mñeŷo enom bilulinkė. Fšecker byŷo bilučkė. A ešče sem zapomñeŷa řėdzd (říct, poznámka autorky), že tá kmotřenka dycky dávaŷa, už dyš šŷa k tomu křtu a ŷš to nėsŷa k tom oltáři, toš jak bývaŷo ty pentle tag zavázánė, za to moseŷa dycky tá kmotřenka dat růženec. Tagže, takové to bývaŷo.

A dyž byŷa zima, toš sme nosívali takové sakomprasky. To byŷo, celė sa to oblékŷo, enom akorát tady na tej prdelce, tam byŷa đúra a jinak nožičky a fšecker aš po ty ručky, fšecker byŷo tag zapínat na knoflíky, prošítė takovýma velikýma knoflíkama, triko sa tom říkaŷo. Ale aj z nožičkama to byŷo. A takové boty zme mñeli, ešče gdesi je fotka, jak takové meltónečky sa nosívaly. Ale to byly jedny boty, aš sa rozbily. Vídz botů nebyŷo. Já sem šŷa k přímání ŷa toš moseŷa sem mñed nové boty, toš mñe kúpili o tři ěsŷa vjeěi, já sem říkaŷa: ‚Dyd’ já tam ŷaňi nedojdu.‘ ‚Ale dojdeš! Nacpe sa ŷi tam vata.‘

Jaký byl rodinný život?

No toš, to víte, takový ŷešký. To nebyŷo jak fčíl. Toš jako mamka bud’ nás ŷodbíhali babjence, já sem mñeŷa takovú babjenku, oni byli velice šikovná, oňi choďivali po svajbách ŷa tak a bud’ nás ŷodbíhali celý deň tej babjence ŷa šli na celý deň do pola a dědáček nás hojdali f kolėpce ...

a to vám mosím říct ... gdysi velice tá sestra řvaŷa, ešče ju mamka kóji-li, né, a myslím mňela tak rok_a řvaŷa, byŷa huadná a d'edáčeg říkali: ‚Tak jí dáme ...‘ uďeŷali sme takový cucek jako z hadry_a do toho sme dali chleba a ona to cucala a to fšecker vycucala. Tak sa tým d'etem, tak sa zaopatřovaly. Ale nigdy sa nič nestaŷo. Nestaŷo sa nič. Ten chleba sa namočil, zavázal sa do takového jagdyš do cumla, tak sa to uďeŷaŷo, to sa jím jako dávaŷo, protože třeba tá mama na ceŷý deň_odešŷa negde daleko do pola_a nevracaŷa sa. To si já tak pamatuju, že tak sme byli. Ešče, že sme mňeli tú babjenku, toš tá nás velice tak_opatrovali, _ale my sme moseli uš jako dyš sme mňeli štyři a tak pjed rokú pomáhat téj babjence, to oni pékávaŷo sa jako chleba f peci jednu za týdeň_a vdoŷky sa pékly, protože d'eka by nemňely, dyš sme tam byli ze štyry pjed d'ecek, tak co by nám dávali, rohlíky sa nekupovaly, tož dycky tá babjenka zamísili_a upékli takové veliké vdoŷaňe, to dycky říkali: ‚Marýnko, trošku zatopíme f peci a upečeme vdoŷků‘ a potom jag_už došly ty straší d'eka třeba od dalšího syna babjenčiného a stavovaly sa tam, toš to_enom sa zaprášiŷo po tyh vdoŷkoch, šak to byŷa třeba_enom poléfka_a ty vdoŷky. Nále (no ale, poznámka autorky) že tá babjenka byli tak čiŷá, tak sa o to starali. Potom dyž babjenka umřeli, tak to_uš sme byly veliké, já_uš sem mňeŷa myslím štrnást rokú, tak to_už byŷo normální. Uš sem vařiŷa aj já sem nastupovaŷa za babjenu, védu domácnozd'já, poklúzaŷa, fšecker, oni jezdřili do poua, dojeli, moseŷo byd navařené, fšecker byt ukluďené, fšecker zametené ... tak to byŷo. D'eka byly vedené hrozňe k práci.

Já_enom spomínám, šak mňe byŷo pjet rokú, šestý rok_a nedostaŷa sem na ten šporhélť, tag babjenu ne nechali uďeŷat stoličku, _abyh dostaŷa na ten šporhélť, _a s tú babjenu_uš sem moseŷa míšad_a vařit, tošak (toš šak) tak sa vařily takové_omáčky, né, to byŷ zákuat a poléfka_a maso sa vařiŷo jednu za týdeň, tagže vječinú to byly takové zeleninové jídu nebo nejaké erteŷové jídu. A nebo sa pékly ty erteple f trúbje, _aj f šupkách, potom sa to vytahŷo, ani sa to nemastřo, enom sa to posoliŷo, byŷo toho třeba plný plech_a fšeci sa najedli, byŷo k tom mléko, né, babjenu nadóji, tak byŷo mléko, nebo řekli: ‚Je dnes kyška.‘ To sme sa rvali. Nebo dyš sa stúkaŷo, víte? Byŷa f každém domňe kráva, tak potom sa třeba jednu za týdeň stúkaŷo to mášŷo, my sme mňeli octřeďifku_a my sme sa rvaly, dycky fšecker sme chřely točit. Enomže to sa moseŷo tak pomalučky, protože na jedněj straňe téku octřeďené mléko, na druhéj smetana, tagže moseŷas pomalučky točit. No a potom sa stúkaŷo_a třeba chřeli mamka nejakú kornu utržit, tag řekli: ‚Mášŷo nedostanete, to sa prodá, ale šag máte

ménama: ‚Vitaj, Majduško!‘ nebo ‚Babušo!‘, ‚Pámbu ťa pozdrav!‘ – oni tak sa vítávaly, ty bapky. A sedely a nič nebyuo nachystané, třeba enom nejaké ty vdouky, obyčejně vdouky – a furt sa vaříu ten šípkový čaj a jako čaj s teho, z lipáci – a babjénka – ešče, mosely zme s ní chodít do hája v máji, tam kvete taková mařenka lesní, lesťi víte, jaké to je. Toš tú mařenku lesní sme zbírávali a potom – ešče listí z jahot a z malin, já sem ty čaje mněua hrozně ráda, to byuo velice dobré. Oni to dycky navařili ten čaj tým babjenkám – a ty buchty – a – oni si vykuádaly, pomodlily sa růžec třeba spoučně, potom naša babjénka mñeli – ešče takový veliký Život Krista pána, lesťi víte, takú tú knihu starodávnú – a kurentem to byuo, – ešče kurentem a tá ležaua na kraji na uavje (na lavici, poznámka autorky), babjénka dycky vytahli tú knihu, ten kurent a dali to na stůu, nasadili si brýle a tož jak otevřeli, f tom místě četli. Oni ty bapky tak sa, řeklo by sa, že sa nevzdělavaly oni, ale f této otásce, tak k tomu bohu, dycky to četli tá babjénka. Děcka, dyš sme štebetaly nebo neco, toš nás pouepancovali a moseli sme sedět a také sme to moseli počúvat. Né že by enom bapky, ale aj my. Potom si pvykuádaly, poklebetily a na večěr sa rozešly – a to byuo každý mñesíc pravidelne.

A tož nejakých hraček, jak fčil děti teho majú, to neeksistovauo. A dědily sme šaty jedna po druhěj, nigdy nič, dyž byuo neco nového, tak to býu zázrak. Nebo narozeňiny nebo svátky, to sa nesuavívauo, jak fčil-kaj sa to suaví. Já to pořád nemožu pochopit do dnešního dña, dyť to sa nigdy nesuavívauo. Oni třeba řekli, to vím, že mamka řekli třeba: ‚Dneskaj sas narodíua. Dneskaj máš narozeňiny, máš tolik – a tolik rokú.‘ A to byuo fšcko, to byua osuava. Oni to připomñeli jako, rodiče, jako řekli: ‚Dneskaj sas narodíua‘, to sa véduo fšcko, ale nigdy sa nič nesuaviuo, tak jak sa to dēua neskej. Nigdy nič, tak sme byli my jako skromně vychovávañí. To je tá stará generace a enom k práci. Oni třeba, došli sme ze škole, mosél sa přelést do horších šatů, že, to byuo automatycky, a uš oni sa třeba optali: ‚Máš – úlohu?‘ nebo neco, ale prvěj sa tak tych úloh nedávauo. No nejaký řádeček, neco – opsat nebo aňi né nebo pár příkuadů, jak já si pamatuju, to sa dēuauo večěr. Až večěr.

A my také, došli sme – a uš sme moseli pomáhat fšcko dēuat. Na trávu, husy zaopatřit, protože každý choval. Husy, kačeny, slépy, husy pást a to fšcko sme moseli zaopatřit. Donést pro husy na noc, – aby mñely nachystané vody, trávu, to fšcko moseuo byt zajištěné. Kuřata pozbírané, ešče naši chovávali jagdyš prasnici, sviňu, a – ona potom dyš mñela ty malučké prasátka, selátka, tak – oni odešli, né, do pola na celý deň třeba nebo půu dña a oni dycky říkali: ‚Mosíš ju hlédát, aby ty prasátka nezaléhua.‘ Ona dycky třeba sebú búchua a tam byly ty prasátka

a ona mohla nekeré zalehnút. To býu výdeleg za ceýy rog, né? To sa ty prasátka prodávaly. Tagže oni nám prítúkali: ‚Lesťi sa neco stane, tak uvidíte!‘ Teho sem sa dycky najvíc báua.

Ale prív sa ty deťi tak dlúho nosily f téj peřine, furt mosely byt v peřince. Nesmñela sa jim huavička zdvíhad, říkali, že sa urazí to d'eatko, že jak tá huavička tom tak leťi. To sa nosiyo aj třeba do poua. No mamka to nosívávali, uvázanú mñeli puachticu za obje dvje ruky, já si to tak pamatuju, puachticu, víte, co je puachta. Puachticu, to byua jedna puachta, taková vypraná, byua bíuá, lñená, takové bíué trháče (popruhy), a oni už dyš si s nama nevjeđeli asi s tyma d'efčiskama rady, s tema d'eckama, toš to mñeli uvázané tady tak za ruky a tak to d'echo, oni třeba kopali a ono to d'echo tady viseyo. A nebo to mñeli na zádoch. Ale na zádoch, dyž byli ohnutá, to pořát padayo, to d'echo, tak to mñeli přet sebú. No ale dyš potom spaua, toš třeba, to si pamatuju zaz já, že sem to moseya opatrovat, že to uvázali ze stroma na strom a uđelál sa ten kombélač takový a my sme moseli, utrhli nejakú takovou haluzu, a to sme moseli odháňat muchy, aby ty d'eka jako neco nepoščípayo. D'echo sa vyspayo a pojedyo, co byyo, voda sa piya enom s teho, tam byly studánky nebo sa nosívaýa voda f konvičce. Ešče do pola.

Mluvili:

A: Josef Pospíšek, narozen 1937

B: František Pospíšek, narpen 1943

C: Antonína Pospíšková, narozená 1945

Poznámka: Některá jména ve vyprávění byla pozměněna.

A: Tož vánoční svátky sa slavívaly normálne. Zašlo sa do hája, uřezál sa stromek, to byyo pravidelne, donésl sa dom, nastrójil sa a pravidelne pot stromek sa dávaly takové obyčejné vjeci. Ořechy, japka a takové vjeci. Toš co bylo. Trnky, sušené, toš nebylo tehda nejak, že by sa mohlo kupovat, mohyo teda, nebyyo peñez no. Tak co byyo, to sa dávaýo. A byli sme spokojení aj s tým. Došeý Ježišek. A dau nám babohoráky ořechy, že? Ty byly tak tvrdé, že ty sa nedaly rozbit ani kuadivem.

B: Špendlíkem vyždarovat normálne s teho, s tej škarlúpký, ináč nemñel nádeý. A dyž rozbit, toš kompuet, aj s tyma škarlúpkama.

A: Stromeček byl nastrojený, kolekce, to nebývaýo. Obyčejně sa dávaýo takové štangličky cukru zabalily sa do takového teho papírku a tak sa to povjesiyo na ty stromečky a ořechy sa tam dávaly také, tam sa zasěj uđeýaýa dírka, daýa sa tam sirka, uvázaýo sa to, buť sa to na-

třevo lebo nastříkaovo nejakú tú zlaťenkú lebo nečím, stříbřenkú_a tak sa to tam vješaovo. Nađeuvaly sa řetaze s teho papíru barevného, to sa pospojovaovo_a tak sa to dávaovo na ten stromek. A co bylo, tak ozdoby skleňené, ty_už byly tehdá za nás také. Nebyovo jich tolik, to byovo poskromnu dycky_enom na tom stromečku_a špica.

Stromek se zdobil přímo na Štědrý večer?

A: Na Štědrý večer. To my sme spali a oni sa vytrátili_a stromek_ozdobili a ‚Donéseu Ježišek‘. A_ešče co sa tady dělávaovo, tak choďívaovo sa po Huku, pravidelne na ten Ščedry deň a spívaovo sa, spívaly sa koledy. To_ešče za mne sme spívali, to si velice dobře pamatuju, ty koledy.

B: To mñeli ty tatary takové jagdyš, co choďívali, a s tým sa práskávaovo. A dyž býu negdo zvjedavý, velice moc a chťeu sa poďívat, tag dostál_aj po ušách. Protože tam nemñeu co d’euat. A to mñeuo tak kolik, tři metry ten tatar, na délku. Dyš sa rozehnáu, no tak ... jeho chyba.

To se práskalo v určitou dobu?

B: Jak ty spjeváci ...

A: To byli trubači, ano? Dyš šli trubači, tak sa práskaovo, ano? A jag začali spívat spjeváci, tag býu klit. Ale jak dospívali tú pjesničku, tú koledu, tag zasěj sa pokračovaovo dál. A lidé vycházali s tyh baráků, po štamprlce sa daovo, tož my, starší co sme byli, tak sme mohli, že? Ale ty d’ecku zasěj dostali cukrové lebo neco_a choďívaovo náz velice moc. Fčil sme to chťeli, jako mušský zbor sme to chťeli_obnovit, tak sme choďili mysím šest roků_a žádný nevýde z baráku ven. Každý je doma zalezený a d’ívá sa na televizu, to má Vánoce.

Chodívali jste i celé rodiny?

A: Aj celé rodiny sa normláne do teho zapójily_a choďily s nama.

Kolik lidí?

A: No kolem padesáti ale aj víc, to nevím. To vječínú spívali_obyčejně slobodní. Málogdy_uš, když sa negdo vdau nebo žěnil, tak potom_uš choďíu také, ale uš nechodíu třeba spívat, lebo tak, ale choďíu enom fprůvođe_uš.

Jaká byla předvánoční doba? Co advent?

A: Nó, tak to sa bývaovo doma. A na roráty sa choďíovo a modlívávu sa růženedz večer.

B: Každý večer.

A: Ceyá rodina.

Dodržovaly se na Štědrý den nějaké zvyky?

A: No na Štědrý deň_aňi né, ale na Ščěpána sa vyhazovau kouáč.

C: Na Ščěpána klukom a na Nový rog zaz d'efčicám.

A: Kerý sa neožěnil lebo býu takový, jak sa říkalo, neožeňa, toš tom sa vyhodíu kouáč, než došěu s kosteua, tag mňěu před barákem kouáč. Buť takú nejakú figuru omašlenú_a ze skazem z nejakým.

Jak to vypadalo, ten koláč?

A: Tož_enom tady toto. Udělaná maškara, a nejaký nápiz_n tom...

B: Bachan Ščěpán, ten to mívál, on mňel soukromý jako trachtór, tak ten ho mňěl vyhoďený dycky_aj s tým trachtórem. Veliká cedula napsaná, ale já_uš si to nespomínám, co tam bylo dycky napsané.

A: Tam byuo buť: Neožeňo, gdy sa mňíž_ožěnit?

B: Hlúposti nejaké tam byly napsané.

A: Nebo: Tvoja stará uš ťa čeká tam_a tam ... Tož neco tam bylo dycy takového šikovného a zaděuané byuo. Že sa nemohl dostatóm. (dostat dom)

A to mu chystali kamarádi?

A: Kamarádi. A lebo_aj negdo z rodiny. Takových tady byuo velice modz lidí špásovných, kerí opravdu si na tom potrpjeli.

A co na Nový rok?

C: Na Nový rog zasěj d'efčicám.

A: Opucayu sa to. Stejňe. Zaděuayu sa a tá moseua chudina byd_venku.

B: No_akorát chuapi dyš mňeli kouáč, tak chodívaua normálně_aj tá dechofka, jako s tohoto, s kosteua jak sa šuo, a tá dechofka šua a zahráua tam, gde byu ten kouáč vyuožený. No a u ženských, tam_uš to byuo takové, tam_uš nehruáua.

A: No dyš sem, to_uš sem byu vyjítý, uš sem býu pachouek, jak sa říká, tak s koňama sme vėzli kouáč do Dolněmčí. Klukovi. D'efčici, jagdys kluk tam chodíu z d'efčicú, tož sme jí tam vėzli kouáč. A tam byuo v Dolněmčí pozdvizeňi takové. Opravdu, ten d'edáček, jako ten otec její, ten byli tak šťastný, že nevjedeli, co tým koňom majú_aj donést. Za ten kouáč.

Jak tady probíhal fašank?

A: Spíš, já co_uš si jako spomínám, spíž_ešče, dyš sem býl kluk,

tak chodily maškary aj. Ale fčil, jak sme vyrústli, tak ty maškary jagdyš sme odbúrali, pretože tady býu založený krúžek a my sme začali ... toš chodit do toho krúšku a uš sme tančili ty počable a (pod šable) uš býu normální pjekně průvot po ceuém Huku.

A: No tak co si pamatuju, tak poslední, Mira Jiříčkůj a tá partyja, toš tý za medvjeda a chaupi byli za baby zasěj spraveňi

B: A za koňa...

A pochovávaní basy?

A: To probíhačo přet Popeleční středú, v úterý, né? To byli, muzikanti to obyčejně mívali jako f tom, f parajčafte a oni mñeli krásně poskuádané takové průpovítky na fšeckýh muzikantů a na fšeckýh já nevím, na koho si spomñeli, ale veseúé, negdy sprosté aj...

B: ... jak sa jim podařiuo s tej huby neco vypustit ... aby byu humor jako, no...

A: A to jich pochovávaú kñes, spravený za kñeza, né, a minyštrant lebo gdo to býu, radñi nebo neco takového

(f parajčafte = v přípravě, na starosti)

Jaký byl společenský život za vašeho mládí?

A: To byuo ešče za soukroma, dyž my sme jako byli muadí, tak tehda vozívaly sa kuásky, s poua, né, a ceuá tá partyja, aj d'efčice aj kluci sme sa zebrali, poscházaú do toho baráku a odřhaú sa turkyň (lou-pala se kukuřice, poznámka autorky). Povázaú sa to, spívaú sa při tom a byu to takové, fajn to byu. Taková zábava.

C: Alebo v zimñe zasěj, to já si nepamatuju, ale to drávaú sa péři, né, a aš sa podraúo, tož zasěj sa vozili na tyh velikýh saňách, ty dospjeli.

A: Alebo také sa ty stopky, co sa, pozbíraú sa to, ty stopky a třeba ot kluka g d'efčici sa to vystopovaúo. Pjekně taková cestička sa ude-uaúo s tych stopek. To byuo v zímñe. Chodñiúky byly umetené akorát ...

A co muziky, bývaly tady?

B: Tož ano!

C: Pravidelñe, na Kateřinu ...

B: Na každý ten sváteg lebo na hody lebo toto, to tady bývaly zábavy, dechofka hráua tady. Dvje dechofky, jedna muadá muzika a jedna staří muzikanti. Odjagživa, co si pamatuju a ešče co naši rodiče aj co si pamatovali, ty dvje muziky tady byly, to nám říkali. A bývaúo ve zvyku dycky, ty babjenky staré, posedané pjekně na tomto, takovém řátku a fčil sa dřivaly, jak ti muadí tancujú. A přitem pomúvaly. Alebo dyž byu

muzika, tady na _obecním dyš by_ua muzika, tak ty okna zvénku _ano, ty by_uo opsadené tyma bapkama starýma, co nevlézly dovnitřku, tag zvénku u _okna a _enom sa d'ivaly, kerýs kerú chod'í, tož zvjedavé bapky, no. A potom by_uo: 'Áh, bože, šak tá, tá si ho nezaslúží...' Tak pomúvaly, no. Nekeré ty svajby sa týmto _aj zrušily. Protože už ch'čeli jako, ťesně přet svajbú kolikrát sa to ... doš_ua bapka _a zač_ua naňho nadávat, toš rodiče potom proti ňem _a tak by_uo po svajbje.

B: A ešče by_uo ve zvyku, dyš sa dra_uo to p'ěří, toš ty ženské, né, draly p'jekně _a f'čílkej ty ch_ua_pci chod'ili jeden za druhým a každý mose_ u tyma dveřama co najvíc búchnút, aby to p'ěří vyleťe_uo. To by_uo tedy haló, to by_uo hrůza, ty nám nadávaly, ty ženské. A ešče si spomínám na jednu v'jec při tom dra_ňí p'ěří, jako brácha dyš chod'ili jako a dyš sa dra_uo to p'ěří, toš cylindr a klepnút s tým o _okno. To vypada_uo jagdyž by rozbí_ u _okno. A ten d'edáček lebo negdo jak to vid'ě_ u, tož metlu lebo co mñě_ u po ruce _a _už _uťeká_ u. Enomže už _ňigde ňikoho neby_uo. A f'číl sa d'ívajú lepš'í a _okno rozbité ně_ňi. Tož _enom ten cylindr. Ná kluci poskováva_ňí gdekady, enom nahlédali dycky, jak to dopadne _a jeden tady na kopečku, co bývá_ u, sa menovali Vaculík, toš ten by _ňe _aj snáď zabili. Ten dyby chytli nekoho, tož _a kluci z teho mñeli veliký strach, ale zasěj dycky _ím neco vymamlasili. Dycky nejakú tú blboš'ť _ím mose_ li uťe_uat. A _ešče si spomínám na jednu v'jedz zasěj, (to sme odboč'ili _už _ot teho), že dyš sa chod'íva_uo do hor na dřevo, tak zasěj ty kluci sa dovjed'eli, že ten Vaculík majú f'šecko nachystané, né, že pojedú skoro ráno na dřevo. Aj sa domlúvili s tým susedem, o tolikaťi _a _o tolikaťi vyjedem a pojedem. No jo, enomže d'edáček Vaculík stali, f'číl sa d'ívajú, v'ús _ňigde. A v'úz bý_ u ce_ u_ý s_ u_ ožený na strom_ňe. Nakonec ho našli na téj hrušce, co tu mñeli, toš tam bývá_ u v'ječ'ínú ten Vaculík v'ús s_ u_ ožený. Alebo puch (pluh, poznámka autorky).

A: Puch tam visá_ u p'jekně rozuožený, protože veliká hruška _a krás_ ňe sa na ňu chod'í_ u. Protože _ona by_ua tak rostená (naznač_uje šikmý sklon, poznámka autorky).

B: Aj s tým vozem p'jekně sa tam da_uo tak pomoct po tych kolečkách, sa to dycky tak tam vytah_uo p'jekně _a tam sa to slož'í_ u a pryč. A _ňigdo nevjed'ě_ u, gdo to uťe_ u_ u. Protože _ňigdo sa k temu nepřizná_ u.

A jak to dostali na střechnu?

A: To sa rozťe_ u_ u, ten v'ús sa rozťe_ u_ u, to my sme ťe_ u_ ali také, toť Mitáčkovi tomto sme to. Tady bývá_ u _ešče sklépek, jak je tady ten viný sklépek, toš tam by_ua střechna. A na tú střechnu také sme. Rozťe_ u_ ali žeb_ řiňák a p'jekně na ňu, na tú střechnu sme to posku_ u_ adali. Tam sme to zasěj

poskuádali. Toš ten Vaculík ten byli, to byli takový přípat_oni nemňeli nás chuapců takových mužadých rádí. A čím víc byli proti nám, tým víc sme ím my hledeli neco vyvést. A dysi sme také šli z hospody_a oňi tam hrávali karty. A prohrávali. A my, dyš sme videli, toš sme sa_enom uškňuřovali, né, jak prohrávajú, kolik tych peñez_uš prohráli_a oňi povidajú pry: ‚Neškňuřuj sa, fšiváci. Toňiku, vyhod_ich fšecky ven!‘ Tag_on nás Toňik, jako vedúcí hospody, náz vyhodíl, ale my sme ím to zasěj opuafili. Vzali šmír a klučky sme jim natřeli. Aj zvétku, aj zevňitřku.

B: Mazaňina, lestí víte, co je mazaňina

A: A_oňi šli dóm_a my sme čekali, co bude. Pjekňe na břehu sme byli, dúle tak sme tam ležali_a co bude. Oňi to chytli a povidajú: ‚Krucí, kerá sviňa ňe to natřeua! Mamo, pod_ňe_otevřít!‘ Tá to chyřili zevňitřku_a také. Ot šmíru. Toš takové tyto voloviny sme dĕuávali spíž no.

A: Oňi také chřeli jed velice jako pro mandely_a oňi mňeli za mužatevňú žebřiny povjesené na téj mužatevňi_a toš co bysme jim_udeuáli. Tož_jednú, dyš chřeli velice skoro jet, tak sme ty žebřiny vzali, jednu sme jim hodili, jag bývá Tonyma Bachanova, toš tú, jednu sme dali na stoch, vysoko na stoch, a tú druhú sme dali pjekňe, aby sa dauo přecházat přes potok. Tú jednu našli. To mňeli jedna dvje. Tá byua fpotoku_ale tú na tom stohu ju nemohli nájít.

A my sme jim nađeuali také téj_ostudy_ale spomínáme na ňich v dobrém_a_oňi na nás také nedali dopustít. Hned by nám vypuacali, pohuafky nám nejaké dali_ale zasěj s teho byli rádí kolikrát, že sme jim pomohli to lebo to zasěj. To my sme zasěj tak špatňi nebyli.

B: Gdysi také hořeli, a toš tehdy sa to potpaouoauo_aj schválňe ty mužatevňe, né, ná toš šeu ten Kotek, Kotek bývali vedle Vaculíka. Jako súset_to byli. A fčílkař slyří ‚Francku, tys to potpálíu.‘ ‚Nepotpálíu.‘ A fčil: ‚Hoří: Hařte Kotka, hařte Kotka! Mňe nehařte, hařte Kotka!‘ Toš ten Kotek, mňeli tam mandele a já nevím, co fšecko navezené_a to vypadauo teda ři hasiči, ty ručňi střikačky, jak to byli, tak toš Vaculík si to potpálili sami, řak to sa vjedĕuo.

Pomáhali jste doma?

A: Ot kluka. Prakticky do druhěj třídý sem chodíl_a uř sem mosél z motykú_a oborané, poňevač sme mňeli hospodářství, né, pro to domáci zvířectvo sa to moseuo fšecko nachystat. To sme byli jako kluci, to jako, řkoláci.

B: Každý moséu byt nejakým způsobem zapnutý. Enom, dořli sme ze řkole, na papírku napsané: Zapřihňi koňa, já su tam_a tam, dojed_za mnú, vem kosu, ale napřet túto, sečku nařeř, krásy pokluř

a prasatom nemosíš dávat. A daj hŭavňe vody. Protože byŭo horko, daj hŭavňe vody. Tak sem pokludřŭ, zapřihl teho koňa, enomže co, do štvrtěj třídy lebo tak nejak sem chodřŭ, toš já dycky toto, do hrantu a ten kŭň_ešče schválňe dycky hŭavu ňe zdvihl navrch, abych mu nemohl dat ten chomút. Uš sem býŭ tak kolikrát stekuý, povídám si: ‚Potvoro, šak já na tebe dojdu.‘ Včřŭ sem ho pjekňě lákáŭ, chťeu sem mu hodřt ten chomút, ten ucřfu_a já pádz ho_a mezi toho koňa. Ale ňic, dobré, f_pohodě ... a potom_uš sem na ňeho došěŭ – štangličku dycky cukru a_on jak sa zohybál, já honem šup šup to na to! Už býŭ f_chomúťě_uš potom sem mňěŭ vyhrátě. Ale zvykŭ si na tú štangličku cukru_a potom_uš to chťěŭ dycky. ňic, povídám: ‚No né, kŭrku chleba.‘ Aj na tú kŭrku chleba si zvykŭ.

A: Práca byŭa furt. Učěňŭ_akorát byŭo večěr. A ty_úlohy sa doma jako nepsávaly. Fčřkaj ty dčeka majŭ velice moc_úlohy. Ale dřřf_rodřče, oňi sa_optali: ‚Máš nejakŭ_úlohu?‘ Vječřnř sa to psauo budř_ve škoue nebo tak. Nebýŭ čas. Doma nebýŭ čas. Dyž vyšeu, toš sme ho mňeli na neco inšřho. Né na_úlohy.

A na co jste ho měli?

A + B: Na blbostř!

B: Gde co nekom vyvést nebo neco takověho ...

A: My sme byli partyja takovřch šest klukŭ a jeden lepšř jak druhý. Co nekom vyvést, tak to na jedňřčku. Tož jak kluci, no_tag_ano.

B: A_ešče bysme mohli spomňet, jak sme chodřřvali na máj do hája, enom na ramenách, na ramenách sa to nosřŭo.

A: A takové pjetadvaceřimetrové kuse a to sme nėsli z Hradřřšské-ho lesa, to sa tak menuje, Hradřřšský les, to je ešče kus za Hlubočkem, a s tama sme to nosili normálně na ramenách. Toš s teho hája ešče jak tak, ale podruhěj uš sme šli tady hore podle teho ... Šefraňice, tam je do kopca, ééěj, tam_uš sme enom stonali. Kolikrát_na dvakrát._A potom_uš sme si brávali koňe. Aj v noci, zapřihli koňe_a jeli z muziky, obyčejňe tag z_muziky o tej jedněj hodřňe, zavaďřli koňe a do hája pro máj. Gdysř sme, tady býŭ veliký břech tady přet tymato barákama_ano? Toto býŭ náž barák, durch jagdyš, a tam býŭ veliký břech. A my sme to ... po cestě bysme sa nestočřli s tým májem. Tak sme jeli po tych polách rovno a jak sme ty koňe pobřdli, tak koňe_ostali praktycky v luffě. A visali na tych chomútoch_a na držákoch. Tož_vyrazili sme jřm ty potpřinky, jagdyž potom ty držáky spadly, koňe také spadli dŭle_a bylo to.

B: Nó, ale tehdy sme mňeli nahnatý strach. Protože ty koňe začali sa_už_dusřt, no_a toš tak to pomohuo, no.

Máje jste stavěli na máj, nebo na hody?

B: Né, na máj, na prvního kvjetna. No, prvního kvjetna už moséu byt postavený. Deň přettým..

A: A máj býváu před naším. Pravidelne.

A kdo ho zdobil?

A+B: Děfčice.

A: To už z děfčicama. Ale jamu vykopat a toto, to sme dělali my fšecko.

Stavěl se jeden máj, nebo se stavěly i další, třeba děvčatům před dům?

A: Né, tady to nebyu zvykem. Já vím, že tady je to v okolíčních tyh vesnicách je to negde zvykem, že sa tá májka postaví třeba, ale u nás né.

C: Ale před hospodú sa také stavjál, né?

A: Před hospodú ročník. Ročník, kerý šeu na vójnu, tak ten pravidelne stavjál tady na náměstí, přetú (přet tú, poznámka autorky) hospodú, tam stáváu máj. Do té doby to tam stáu ten máj, neš kerýsi rok to podřezali a spaduo to na dráty, tak ot téj doby to tam zakázali. A stavjáu sa máj za zámkem, aj u zámku býu ale, potom vječínú za zámkem na tem u teho Vlkového tam na tom placi.

B: To byu pozděj. Ale my ešče dyš sme rukovali, tag jako odvedenci tak sme to mñeli před zámkem, ná vydržáu tam týdeň a za týdeň býu podřezaný. Na plagáťe byu enom napsané: ‚Káceňí stonka.‘ Máj né. Káceňí stonka, to tam ostáu ten pahýl, tak sa to táhauo. Né enom že heverem lebo potom já už sem býu toť f tomtó, f trachtórcé, tak trachtórem a hydraulikú, tak sa to vytahuo dycky. Ten kraml, tú hydraulikú dycky sa to po kúskoch, protože to byu bodaj dva metry v zemi. Možná že aj víc.

A: A dyž sa kácáu máj, to dvá s tej partyje už moseli byt připravení, aby ulomili vršeg lebo dyby nám ho negdo zebrál, tak sa moséu vypuacat.

Jak to bývalo. Když se kradly máje?

A: To tady byu taková partyja, aj zápasníkú, co tady kradli máje, tady byu dvanást aj víc májú po Huku, né. Dycky před barákem negde.

Takže přece jenom se stavěly máje k domům?

A: Ano. Ale to partyja. Dycky partyja klukú s téj ulice a tak si postavíme tady máj. Tak sa stavíl máj. Alebo já dyš sem sa potom ožénil a přestehoval sem sa sem do tejto ulice, enom aš na druhej stra-

ňe, na konci, toš tam partyja tých, co sme sa tam nastěhovali, sme si tam postavili také máj. Tož_enom gvůlivá tomu_abysme sa mohli pobavit. Fšeci zme sa tam zešli, celá tá naša_ulička_aš po ten most.

C: A mysme také tady stavjali. Také zasěj s tejto_ulice fšeci_a stavjali sme máje. A kerýsi rok tak sme to hlédali až do rána. A po ránu sme šli do práce. Fčil bysme to_aňi nevydrželi.

A: U nás to sa hlédalo na tomto, na hůře, tam sme spávali a hlédal sa ten máj. A_oňi gdysi došli ti ... chyřili nám dveře,_enomže my sme mňeli psa, kerý chodřil pjekně po tomto, po žebříku navrch a my dyš sme nemohli dostat sa ven, né, tak sme odkryli skřidlice a pustřli sme teho psa dúle. To býu vlčák. Toš tak si_ich tam postavili, u námňestři ich tam pochytal skoro fšecky. A vycvičený psík.

A kradl to kdo? Přespolní?

B: Aj přespolňi. Z Dolňemčři, lebo_aj z d'edřiny. Vječinú z d'edřiny.

A: Byu to z d'edřiny kolikrát_ale oňi si ho_ukradli_a postavili si ho přet svojím.

B: A mňeli tam třebas aj tři lebo štyry ty máje. Co_ukradli, a okolo teho mája, aj pjet tych májú tam byu postavených. Okouo teho. Vykopali si jamku ...

A když se to ukradlo, za co se to vykupovalo?

A: To sa nekupovau. Málodo to šeu vykúpit, protože rači sme si doněsli druhý. Ale to_uš přet kácaňím mája sa postavíu, to_uš třebas deň, postavíu sa, do rána sa hlédáu a na druhý deň sa hned skácáu. Ale_abysme ho vykupovali, to né, protože to byly veliké požadafky_a spřš bysme sa pobili. Než_bysme to vykúpili.

B: No, tady byu muatevňa a tady býváu také máj, za tú muatevňú. Ná hlédat, to sa moseu furt. Každý deň.

C: To_aj staré bapky hlédaly.

B: Dochtor!

A: Ceuě rodřiny to hlédaly! Obvodňi dochtor, co tu býu, tag_nor_málňe hlédáu a ráno šeu do práce.

C: Na námňestři, to fšeci, aj dochtor_a fšeci hlédali.

A: Jeden rok byly ty máje jagdyš, co byly uřezané tady v háji, tak hajný to poprocházál, změřál jagdyš ty stonky_uřezané_a tehdá sme dostali pokutu, lebo to byu tak. Došeu sem hajný_aj s četňikem, ze Ščerbu, před_naše_a změřál to, povidá: ‚Ano, to je uřezané hen na Trařách‘, aj řekl přesně gde jako. Tagže předvolali si nás na četňickú staňicu, fešckých šest, tak sme tam stáli jagdyš toto_a četňik na nás Šcerba křičál jagdyš na toto. A tož_my sme stáli jagdyš opaření, sme si řikali toš:

„Ty, kruciš, ty kopeš s nama normálne jamu, jako četník, on býval kúsek od našeho a fčil_ešte my budeme puatit pokutu‘, a toš každém tehdá šesčet (šest set, poznámka autorky) korun. Každý sto korun. Sme moseli jagdyš zapuatit. Vypsáú papíry, fšeccko, hájný odešel a on povídá: ‚Vy tady_ešče_ostaňte!‘ Tag_na nás ešče křičál. Tož my sme tam_ostali a on chyťú ty papíry, roškubáu to, povídá: ‚To bych si moséú aj já dat pokutu.‘

Někde je zvykem, že se uváže pod vršek flaška slivovice a kdo pro to vyleze, tomu potom patří. Bylo to tady taky tak?

A: No to tam bývaúo. Pravidelne. No, ale máme takového experta tady, kerý sa vyšplháú normálne pro ňu. Až_na vrh_ale toš to je takový chrúst Jindra Širúčkúj.

B: No to byúo na moju svajbu.

A: Na tvoju svajbu, no, postavily sa máje_a tam sa uvázaly_aj mašličky_a púlitra (půl litra) slivovice. No_a_on ze súsodem jagdyš ze Štefaňičkem sa sadíl, že to donese. Povídám: ‚Úúúúúřčiťe!‘ No ba, vyšplháú_aš na vrch_a utrhl, slézl dúle.

B: Slézl dúle, no zjéú dúle. Potom mňéú paprče popálené, chťéú sa_ukázat, né, že rychlo zjede dúle, ale sklénku nepustíú. Rači tú paprču mňéú popálenú.

B: A ten súsét ten, co ho spomínáú, teho Štefaňika, toš ten vylézli na káleňicu (hřeben střechy, poznámka autorky), na komín a ten komín, on sa ceuý_uš ... on_uš býú takový starý, nó, on sa kuáťíú ten komín, a oňi tam_uděúali stojku! Normálne na tom komínu uděúali stojku!

A: Napřet tam děúali stojku a potom tam tančili kozáčka, na komíne.

B: To býú tag_veselý chuap_že...

A: Za ten večér, dyš to byúo přet svad'bu ...

B: Né, to byúo_už_ve svad'bu

A: Ve svad'bu. Za ten večer sa myslím osnkrát dovédli převléct za nejakú maškaru, jednu za_ofcu došli, podruhěj za čërta, na fšeccko mňeli_ale materyjál nachystaný. S koňa mňeli kožu, s krávy mňeli kožu, s koze...

B: Oňi byli takový mauý, tož_oňi sa do teho vlézli, mňeli to_ušité, velice veseúý. A dyž_byúa svad'ba, toš sa_oblékli do takového policajckého jagdyš, takový starý mundúr, plácačku a fčil zastavovali provos. Na silňici.

C: Piščalku mňeli_a tú d'eckú plácačku, co majú ty d'eccka třeba na vlak, ty plácačky na hráťi_a zastavovali auta a_ukazovali směr, gdo má gde jet.

Na ty svadby to mohla být velká legrace ...

A+B+C: No baže! Maškary ...

A: Já říkám, dyž já sem sa žěnil, tak to byu pravá suovácká svadba, protože na druhý deň, jak sa dovězu kouáč, toš sa tam rodiny pobily mezi sebú. A jakým způsobem sa to stašo. Došěu tam od nevjesy, od mojej manželky, ot sestřeňice manžel a dovězl si sem Kubánca. Mexičana, né? Mexičana. No a on neví, co to je, tak podá mu, Štěpán Bachan mu podá sodofčák slivovice. A on to normálně vzá a ceuě to normálně vypí. A on povídá ten Štěpán, ten Bacahn: ‚No počkaj, já ťi ešče ukážu‘ Nabráu vody do téj flašky a dá mu to znovu. A to už seđešo fšecko jagdyš po kouáči. U koho sa bývá, tak tom sa to nese, ten kouáč. A doněšo sa to tam a posedali, fčíu sa rozněšo ten, tá večera, né a ten Mexičan tam došěu, ten Štěpán mu to tak podává, ten sodofčák ...

B: Prý: ‚Napí sa ešče!‘

A: No a on to vzá, napí sa, pouožíu a fčílkaj sa nahl přes ten stú na teho Štěpána a přetahová ho přes ten stú. A toš co byu na stole nachystané, tak narás fšecko byu pot stoem a fčíu tam začala tá rvačka. Moja rodina proti jejih rodíne. A byu po svadbje. Byu po svadbje, protože sa to tam pohádalo a byu pokoj. Tagže říkám – pravá suovácká svajba, na kerú sa spomíná. Dúho sa o tom vykuádašo. Kouáč sa vézl s krávú, z vozem...

B: A do toho ešče ty maškary byly, harmonykár těš moseuít pješky, protože to sa hrášo tak, normálně jako tak, tři harmonyky.

A: Každá partyja mňela svojého harmonykářa. A na krávje, pjekně ve vozíku byu zapříhnutá, a Tom Rybňíkárú si sedl ešče na ňu a palazór si dá a tag jě. Do téj uličky k nám jagdyš toto. A jagdyš svaté (svatební rodiče, poznámka autorky), můj otec a manželky otec, týh vézli na káře. Na téj dvúkolce normálně. A tý tak sa držali normálně okolo krku a toš veseuá svadba opravdu, velice veseuá. Aš na tohoto Mexičana, aš na tén konec. Tak to dopadšo. Kluci ňe potom došli udobřovat a on na druhý deň, ale toš ... Já potom jak sa to začašo, tá rvačka, tag já pjekně zezatku sem mu stá, normálně po tych svalách sem ho strhl a chyťu sem ho a vyněsél sem ho normálně naproči k tym susedom a tam sem s ňím paciú o toto, na tú postel a povídám: ‚A ty si ho tady hlédaj, já ho tam už nechcu vidět!‘ Nó, tag udělál sem si pořádeg ale ty rodiny, né že by sa pobily nejag velice, ale chytali sa pot krky a tak, že by sa potřískaly nějak, to né. Velice horké huavy. A on umněl trochu právje česky, ale mášo. Mášo ale rozumněu tom.

No f t ů svad'bu sa tady d'euαo velice moc kúskŭ. Ukradŷa sa koza, nekom_ano, a potom sa mu prodávauα. Ale on_o tom nevjed'eu, že to je jeho koza, protože tá byuα tak přemauovaná, že...

B: Zebra, normálne zebra ...

A: On ju kúpíu, no. Svoju kozu si kúpíu za pjetistofku lebo tak.

B: Došeu dom s kozú a zistíu, že to je jeho koza.

Ale nikdo se na to určitě nezlobil, že?

A: Né, to každý bráu z_humorem. A to_uš sa moseu_ale vjed'et, kom sa to može_ud'euat.